

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200297
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5621200297.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté dieťa D. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. Q., okres D. P., toho času Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o., Areál Psychiatrickej nemocnice, Stráňany, Michalovce, IČO: 35 581 000, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, dieťa rodičov: matky U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. Q., okres D. P., toho času bytom M. XX, D. P. otca W. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX/X, O., za účasti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333, v konaní o uložení výchovného opatrenia, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o., Areál Psychiatrickej nemocnice, Stráňany, Michalovce, IČO: 35 581 000, je p o v i n á maloletú D. S., nar. XX.XX.XXXX, o d o v z d a ť do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333.

II. Neodkladné opatrenie trvá do vykonateľnosti rozhodnutia o uloženie výchovného opatrenia.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 04.02.2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktorým navrhol, aby súd nariadil Psychiatrickej nemocnici Michalovce odovzdať maloletú D. S., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá pochádza z neúplnej rodiny. Zo vzťahu matky U. P., nar. XX.XX.XXXX a otca W. S., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú ďalšie tri deti. Jedna dcéra je už plnoletá. Maloletá D. žije na adrese M. XX, D. P. spolu so svojou matkou U. P. a jej terajším manželom P. P. Matka okrem maloletej D. zabezpečuje starostlivosť ešte štyrom nezaopatreným deťom a to: mal. T. S., nar. XX.XX.XXXX, mal. W. S., nar. XX.XX.XXXX a mal. S. S., nar. XX.XX.XXXX, mal. U. S., nar. XX.XX.XXXX (dcéry mal. D.). Maloletá D. S. bola spolu so súrodencami zverená rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12.02.2013, č.k. 6P/26/2012-47, právoplatným dňa 15.03.2013, do osobnej starostlivosti matky. Maloletá D. je v školskom roku 2020/2021 žiačkou 9. ročníka Základnej školy A. A. T. Y. X., D. P. Je vzdelávaná v bežnej triede podľa vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím A - variant. Zo správy školy vyplýva, že maloletá D. má veľmi slabé vyučovacie výsledky. Počas dištančného vzdelávania vypracovala úlohy nedbanlivo, nesprávne. Pracovné listy preberá v škole matka. Maloletá D. rada kreslí, má rada tanec a hudbu. S maloletou D. nie sú výrazné výchovné problémy v školskom prostredí. Maloletá nemala v škole zníženú známku zo správania. Matka sa zaujíma o výchovno-vzdelávací proces. Maloletá D. je zdravá, neužíva žiadne lieky. Je vedená u pediatričky MUDr. O. a pedopsychiatričky MUDr. P.. Počas vedeného trestného konania bol na maloletú D. dňa 30.04.2020 vypracovaný znalecký posudok z oblasti psychiatrie, z ktorého vyplýva, že maloletá D. netrpí duševnou poruchou. Jej intelekt je podpriemerný. Prítomné disocálne črty osobnosti, je málo

poučiteľná zo svojich chýb, ľahko ovplyvniteľná. Má dobrú sociálnu inteligenciu, vie sa dobre prispôbiť situácii. Fajčí, občas pije pivo, drogy ani iné omamné látky v tom čase neboli zistené. Maloletá D. je v evidencii detí a mládeže s problémovým správaním od roku 2016, kedy sa prvýkrát dopustila priestupku proti majetku. Odvetu sa menovaná opakovane dopúšťa protispoločenskej činnosti, ktorú pácha v podobe priestupkovej činnosti. Maloletá D. bola dňa 16.05.2017 vyšetrená psychologičkou PhDr. F.. V správe sa uvádza, že osobnosť maloletej je vo vývine detská, simplexná, znížený intelekt. Správanie na základe momentálneho nápadu, nedomyslí dôsledky. Maloletá bola v roku 2017 vypočúvaná v trestnej veci kupliarstva ako obeť. Úrad vydal dňa 23.11.2017 rozhodnutie o výchovnom opatrení, povinnosť maloletej D. zúčastniť sa na výchovnom programe na obdobie 6 mesiacov. Výchovné opatrenie bolo rozhodnutím úradu zo dňa 27.06.2018 zrušené, nakoľko výchovné opatrenie svoj účel splnilo a mal. D. sa počas uvedeného obdobia nedopustila ďalšieho priestupku. Dňa 01.06.2018 bola maloletá D. vypočutá na Okresnom riaditeľstve PZ v L. Mikuláši ako svedok vo veci sexuálneho zneužívania. Maloletá D. bola v tom čase v piatom mesiaci tehotenstva. Dňa XX.XX.2018 sa jej narodila dcéra S. S., ktorej bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/191/2018 ustanovený poručník stará matka U. P..

Maloletá sa opakovane dopustila priestupkov proti majetku. Úrad vykonal pohovor s matkou a maloletou D.. Matka podala žiadosť o umiestnenie maloletej D. do Diagnostického centra Ružomberok, predpokladaný termín nástupu maloletej do diagnostického centra bol stanovený na dňa 02.09.2019. Matka ju však neumiestnila na dobrovoľný pobyt do Diagnostického centra Ružomberok, čo odôvodnila tým, že toho času s maloletou nemá doma problémy. Uznesením OR PZ Liptovský Mikuláš zo dňa 31.10.2019 bolo začaté trestné stíhanie maloletej D., ktorá bola obvinená z prečinu krádeže. Dňa 02.12.2019 úrad vydal odporúčenie na vykonávanie opatrení pre maloletú D. ambulantnou a terénnou formou, ktoré vykonávalo Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, pracovisko Podtatranského 69, Liptovský Mikuláš, v čase od 12/2019 do 06/2020. Počas uvedeného obdobia sa maloletá nedopustila žiadneho priestupku ani iného protispoločenského konania. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16.07.2020, č. k. 3T/69/2020-140, bolo trestné stíhanie voči maloletej D. podmienčne zastavené a bola jej určená skúšobná doba vo výmere 1 roka. Maloletej D. sa dňa XX.XX.2020 narodila druhá dcéra U. S., ktorá bola na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/162/2020 neodkladným opatrením zverená do starostlivosti starej matky U. P.. Matka počas návštev v prirodzenom prostredí neavizovala, že by boli s maloletou D. nejaké problémy. Dňa 02.12.2020 sa matka dostavila na úrad s tým, že má podozrenie, že jej dcéra D. berie drogy, našla jej vo veciach biely prášok aj ohorenú žiarovku. Maloletá D. nespáva doma, túla sa po nociach. Matka bola opakovane na úrade dňa 07.12.2020, že maloletá D. asi štyri dni nespala doma, keď prišla ráno domov, len sa smiala. Keď sa vráti v noci budí celú rodinu, maloletú U. chcela odniesť na vlakovú stanicu a chcela ju tam nechať, matka si s ňou nevie poradiť. Maloletá D. a s ňou odmieta ísť ku lekárnke na testy, ktoré by potvrdili užívanie drog. Na odporúčanie úradu matka privolala dňa 10.12.2020 rýchlu zdravotnú pomoc a políciu, nakoľko T. D. nevedela zvládnuť, bola pod vplyvom drog. Maloletá D. bola hospitalizovaná dňa 10.12.2020 na Detskom oddelení v Liptovskej nemocnici s poliklinikou MUDr. I. Stodolu, L. Mikuláš. Odtiaľ ju matka dňa 15.12.2020 odvieďla na hospitalizáciu za účelom detoxikácie do Psychiatrickej nemocnice Michalovce n.o., Stráňany, Michalovce, kde sa nachádza doposiaľ. Maloletej D. bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychotropných látok: Škodlivé užívanie F 19.1, v lekárskej správe sa odporúča pre mal. zariadenie s výchovným zameraním, je pre ňu potrebné zabezpečiť špeciálne výchovné vedenie, vzhľadom na ľahkovážnosť, ovplyvniteľnosť a nedostatočný náhľad na svoje správanie. Úrad na základe uvedeného začal, pre maloletú hľadať vhodné zariadenie. Dňa 04.02.2021 bolo úradu doručené oznámenie, že Reedukačné centrum Čerenčany, súhlasí s umiestnením maloletej D. v ich zariadení. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny predložil k uvedeným skutočnostiam aj príslušné listinné dôkazy.

2. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

5. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

6. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

7. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš,

podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v Psychiatrickej nemocnici Michalovce, n.o., sídlo: Areál Psychiatrickej nemocnice, Strážany, Michalovce. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe, v tomto prípade uvedenej nemocnici. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

17. Z návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš na nariadenie neodkladného opatrenia a v ňom uvádzaných skutočnostiach súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Pri rozhodovaní súd vždy prihliada na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Z predložených listinných dôkazov mal súd osvedčené, že zdravý vývoj a riadna výchova maloletého dieťaťa je v súčasnej dobe vážne ohrozená, maloletá D. sa nemôže vrátiť do domáceho rodinného prostredia a ochrana jej záujmov vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu vo veci samej.

18. Súd z predložených listinných dôkazov považoval za osvedčené, že maloletá D. bola na základe Rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12.02.2013, č. k. 6P/26/2012-47 do osobnej starostlivosti matky. Vzhľadom na výchovné problémy maloletej D., ktoré sa začali prejavovať už v roku 2016, kedy sa prvýkrát dopustila priestupku proti majetku, sa s maloletou systematicky pracovalo, podstúpila rôzne výchovné programy organizované navrhovateľom, ako aj Centrom pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Napriek tomu, že sa správanie maloletej na istý čas upravilo, opakovane sa následne dopustila priestupkov proti majetku. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16.07.2020, č. k. 3T/69/2020-140, bolo trestné stíhanie voči maloletej D. podmienene zastavené a bola jej určená skúšobná doba vo výmere 1 roka. Maloletá D. má napriek svojmu mladému veku (16 rokov) už dve maloleté deti, maloletú S. S., nar. XX.XX.XXXX a maloletú U. S., nar. XX.XX.XXXX, o ktoré sa nestará. Po udalostiach z decembra 2020, keď matka maloletej zavolať dňa 10.12.2020 rýchlu zdravotnú pomoc a políciu, kedy bol maloletá D. pod vplyvom drog, bola maloletá D. hospitalizovaná na detskom oddelení Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. I. Stodolu v Liptovskom Mikuláši a dňa 15.12.2020 bola prevezená na hospitalizáciu do Psychiatrickej nemocnice Michalovce, za účelom detoxikácie. V uvedenej nemocnici sa maloletá nachádza doposiaľ. Návrat maloletej do domáceho prostredia vzhľadom na uvedené okolnosti nie je možný. Maloletej D. bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania, zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychotropných látok. Psychiatrická nemocnica Michalovce v lekárskej správe zo dňa 29.01.2021 odporučila umiestnenie maloletej v zariadení s výchovným zameraním, resocializačné zariadenie, pretože si vyžaduje špeciálne výchovné, vzhľadom na ľahkovážnosť, ovplyvniteľnosť a nedostatočný náhľad na svoje správanie sa. Na základe uvedených skutočností, prihliadajúc najmä na zdravie a riadny vývin maloletého dieťaťa, súd vyhovel návrhu a podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým Psychiatrickej nemocnici Michalovce, kde sa momentálne maloletá nachádza, uložil povinnosť odovzdať maloletú D. dočasne do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, ktoré s jej umiestnením súhlasilo.

19. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia aj návrh na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletému dieťaťu. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).